

Bohumil
Hrabal
Hóvirágünnep

EURÓPA KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2026

www.alexandra.hu • www.moobius.hu
www.europakiado.hu

A MEGVADULT TEHÉN

A mi vidékünk tele van kóbor kutyával, kutyákkal, amelyeket kihajítottak az autóból, és most ücsörögnek a kútnál vagy az erdei pihenőben, és megnéznak minden autóst, aki megáll, hogy nem az ő gazdájuk-e. De a kutyusok gazdijai nem azért állnak meg, hogy megkeressék a maguk hűséges kutyusát, inkább azért, hogy egy másik kutyust kihajítsanak az autóból, és azt gyorsan otthagyják, úgyszólván van elég ilyen kutyus a mi erdőségünkben. Az országúton is látni őket, hiszen a kutyusok tudják, hogy ott kell várni a gazdájukra, ahol az hagyta őket, mintha csak tejet vagy kenyeret vagy újságot ment volna venni, a kilincsre akasztja a pórázt, és mindjárt visszajön. A kutyusok, amelyek így várnak, eleinte csendben vannak, de aztán elkezdnek stírolni, be-belesnek a bolt kirakatán, vajon jön-e már a gazdájuk. Így van ez a városban is, egy farkaskutya a lámpaoszlophoz kötözve, ott van délelőtt meg délután, és egyfolytában a fűszeres ajtaját nézi, vajon jön-e már a gazdája. És az összes ilyen kutyus ide-oda járkál, és várja, hogy majd feltűnik a gazdája, és hogy újra a gazdijával lesznek együtt otthon, ahol majd a csendes órákban megünneplik az

ember és kutya közötti titokzatos kapcsolat következő fejezetét. A főúton kutyusok szaladgálnak, és amikor a fény felragyog, és a reflektorok vakítanak, amikor az autók lassítanak, a kutyusok szaladnak, azt gondolják, hogy ezek már az ő gazdijuknak a szemei, de a teherautók kerekei irgalmatlanok, és kilapítják a kutyust, mint valami szőnyeget, valami ágyelőt, úgyhogy ha tőlünk Prágába mennek, hát tíz, néha tizenkét ilyen kétdimenzióssá hengerelt kutyust találnak, amelyről minden sofőr leolvashatja, hogy milyen fajta volt az a hűség és boldogtalan eb. Egy ilyen kutyus otthon talán szalmán aludt, befeküdt a mi tehenészetünkbe, és amikor a fejőnők jöttek etetni, hát azt gondolta, hogy itt a gazdi, a gazdája, de amikor látta, hogy az csak egy idegen, hát morgott, és őrizte a szalmát, amin aludt. És engem, aki épp szolgálatban voltam, értesítettek, hogy az istálló szalmáján egy gyanús kutya fekszik, hát mentem, és a szolgálati pisztolyommal agyonlőttem. Amikor célba vettem, a kutyus felállt a két hátsó lábára, és a mellsőkkel kért, hogy ne lőjem le, hogy hagyjam életben, mert mennie kell, és meg kell találnia a gazdit, az ő gazdáját. Két lövéssel leterítettem, és már el is vitték, hogy megnyúzzák, mert a mi falunkban a kutyapecsenye igazi csemege, és végül is ez így van rendjén, az a leg-humánusabb, hogy a kutyából, ha nincs gazdája, pe-

csenyét csináljanak, a közúti munkások is így tesznek, minden kóbor kutyát magukhoz édesgetnek, a kutyusok csapatostul járnak velük vásárolni, vagy kísérik őket a kocsmába, a munkások jók hozzájuk, nekik adják az ebédjük maradékát, vesznek nekik egy egész kanna tejet, nem mintha szeretnék a kutyusokat, de a jól táplált kutya finomabb, és ha tejjel van kibélelve, akkor omlósabb a húsa. És minden héten egy kutyust fejbe vágunk egy csővel, és fájdalommentesen leölnek, megnyúznak és megsütnek. Néha hente két kutyust is, és ezért senki nem kárhoztathatja őket, mert akit fejbe kéne verni csővel, és leölni és a bőrét lenyúzni, az a kutya gazdája, aki kidobta az autóból. Csakhogy! Amikor lelőttem azt a kutyust a szalmán, megijedt egy tehén, egy üsző, valami mecklenburgi szépség, és kiugrott, egyenesen felém rohant, mert pisztollyal álltam az ajtóban. Éppen csak ki tudtam térni előle, elvágatott mellettem, mint bika a corridán a torreádor mellett, és éreztem, hogy a szőrével súrolja az egyenruhámot és a kitüntetéseimet a mellemen, majd égnek meresztett farokkal meg rettegéssel a szemében az a mecklenburgi tehén átugrotta a tehenészet körüli palánkot, és eltűnt az erdőben. Parancsot adtam, hogy az állatgondozók menjenek felkutatni, de hol keressenek egy tehenet a kerskói erdőségben? Mintha tűt keresné-

nek a szénakazalban! Egy hónap múlva gombászok figyeltek fel a tehenre, de amint embert látott, úgy megrémítettem a füstölgő szolgálati pisztolyommal, hogy felcsapta a farkát, beszáguldott a sarjerdőbe, menekült, mint az őrült. Így hát az erdőségünkben a kóbor kutyákon kívül még egy tehen is kószált, egy megvadult mecklenburgi üsző, egy ötmázsás példány. Mondom, ősszel úgyis hajtóvadászat lesz, összehívom a vadászokat, mert én is vadász vagyok, a vadász-társaság teljes jogú tagja, és kilőjük a tehenet, ha sikerül a nyomára bukkannunk, mert egy megvadult tehen rátámadhat az emberre, és az ember minden dolgok mércéje nemcsak gondolatban, hanem a valóságban is, ma duplán, amikor én meg a többi elvtárs a szocializmus alapjait védelmezzük az ellenséggel szemben, még ha az az ellenség egy megvadult tehen is. Ezért szombaton kimentünk a téesz traktorján, azén, amelyikből elszökött a tehen, és csatárláncba álltunk, és előrenyomultunk, hogy felkutassuk azt a megvadult mecklenburgi üszőt. Ez volt aztán a nekünk való, vérbeli vadászoknak, le vadászni egy nagyvadat, azt a kétszarvasnyi súlyú üszőt, ami annyit nyom, mint tíz őz vagy hét muflon, és nem valami nyugodt jószágot az istállóból, hanem egy megvadult tehenet, úgy, ahogy azt kell, ahogy utoljára azt az ugyanilyen súlyú jávorszarvast is kilőttük, amelyik

valahonnan Lengyelországból tévedt ide, a jávorszarvas, amelyik háromszor támadt rá autóra az országúton azzal a hatalmas agancsával, ami akkora, mint a markológépek országúti árkok ásásához használt kotrólapátja, azzal kapott fel három autót, és emelte őket a magasba, csak könnyebben sérült meg, és a három személygépkocsit, mint valami játékot, behajította az út menti árokba. A megvadult tehen forgolódott, és ránk is akart támadni, de aztán meggondolta magát, és kifutott az erdőből a tisztásra, ám velem szemben lépdelt egy golyós vadászpuskával a sántikáló Kurel, a kiváló lövész, bízhattam benne, hogyha lőtávolságba kerül az az üsző, még ha támad is az a tehen, leteríti majd. És jött mögöttünk a traktor, mint valami szekérvár, ha netán történik valami, felugrunk rá, mint a husziták, mint az örököseik, mintha a középkorból kinyújtott karjuk bennünk öltött volna testet, körülvettük a tehenet a réten, prüszkölt és dobogott, majd térdre nem ereszkedett, hogy kiválassza, kire támadjon, és végül az öreg Kurel mellett döntött, aki az egyik lövésével talán eltalálta az üszőt, de az rohant tovább, csak a szántóföldön torpant meg, és állva is maradt szétterpesztett lábbal, támadásra kész, leszegett fejjel, és az öreg Kurel utánabicegett, én meg a többi vadász inkább felugrottunk a traktor utánfutójára, és mint valami páncélkocsin

az öreg Kurel segítségére siettünk, aki ötven méterről kilőtte a megvadult tehenet, de az csak állt, és mi a traktoron távolról körbejártuk a megvadult tehenet, és mindannyian leadtunk rá egy halálos lövést, de a megvadult tehén csak állt tovább, és nézett maga elé kidülledt szemmel, elszörnyedtünk, hiszen majdnem minden golyónkat kilőttük, és én még a szolgálati pisztolyommal is rálőttem, de a tehén csak állt tovább és tovább, és nézett maga elé, és mi nem tudtuk, hogy mire fog rárontani. És aztán elővettem a szolgálati adó-vevőmet, és amikor hívni akartam a tűzoltókat, hogy jöjjenek azzal a szép piros autójukkal, hogy a vízágyúval leterítsék a megvadult tehenet, akkor az erdőből kijött egy helyes lány, és annyira kecsesen lépkedett azon a két szép lábán, felénk tartott, a tehén felé lépkedett, és mi rákiáltottunk, és én mint az egység elöljárója ráparancsoltam, hogy álljon meg, forduljon sarkon, és menjen vissza, mert ez egy megvadult tehén, amelyik mindenkit eltipor, de az a lány gyanútlanul egyre közelebb ment, egész közel a tehénhez, és mi rekedtre kiabáltuk magunkat, és a traktoron meg az utánfutón elindultunk célra tartott vadászpuskákkal, hogyha a tehén a lányra támadna, egy sortűzzel végérvényesen térdre kényszerítsük. De a lány odaért a tehénhez, felemelte a kezét, és meglökte az oldalát, és a tehén felborult, mintha csak va-

lami szobor lenne, a lábai merevek voltak, az oldalára zuhant, a szeme még mindig nyitva volt, és mi leugráltunk, a lány megfordult, és ahogy közeledtünk, megfogta a tehén lábát, aztán ráfeküdt az oldalára, és így szólt: Hiszen ez a tehén már fél órája halott, a réműlettől szörnyet halt, ez, uraim, az úgynevezett hullamerevség, nem kell tőle félni. Mire mondom, miket beszél, ki fél tőle. Tudtuk ezt mi is, igaz, elvtársak... És aztán fényképezkedtünk, ahogy mindünk egyik vadászbakancsa a megvadult tehénen, csoportban fényképezkedtünk, mert a fejembe vettem, hogy ez a hír fényképpel benne kell hogy legyen a *Szabadság*-ban vagy a *Nymburki lapok*-ban. Aztán azt mondtam, kisasszony, hát maga mit keres itt? És hol vannak az iratai? Odaadta nekem a személyi igazolványát, és láttam, hogy milyen fiatal, és rögtön, hogy van-e állása, hogy nem közveszélyes munkakerülő-e, csavargó, aki prostitúcióból tartja fenn magát, de tanárnő volt. Azt mondta: Szép ez a vidék itt, ki gondolta volna, hogy a síkság ilyen csodálatos? Mire mondom, ez nem tartozik ide hivatalosan, de mit keres itt egy magafajta prágai tanárnő? Azt válaszolta: Önök, uraim, nem is tudják, hogy itt, abban a sadskái templomban az orgonán játszott Mozart? Azt válaszoltam, hogy tudjuk, persze az orgonán, de mi jobban szeretjük a rezesbandát... Erre ő: És azt tudják, hogy ebben a falucská-

ban, Hradištkóban élt két igazgató tanító, akik Mozart barátai voltak? És hogy az egyik tanító Mozart kérésére ajándékozott neki néhány dalt, amit aztán Mozart felhasznált a *Don Giovanni*-ban? Mire mondom: És volt erre engedélye annak a tanítónak? És a lány így szólt: Akkoriban még nem kellett engedély, még nem volt törvénytelen a műtárgyak kivitele, akkoriban még nem létezett az ideológiai felforgatás, uraim, örülök, hogy megmentették az életemet, hogy megmentettek ettől a megvadult tehéntől, örülök, hogy megismertem önöket, mennem kell a révhez, egyrészt, hogy le ne késsem a vonatomat, másrészt a révész azt mondta nekem, hogy öttől már nem dolgozik, hogy megy kártyázni, én nemcsak kanasztázni szeretek, hanem pókerezni is, a póker, az aztán a játék, az segített felmérni, hogy az a megvadult tehén, már messziről, ahogy feléje tartottam, vagy fél órája halott... mondta, és elindult, és mi néztük azt a két szép lábát, azt a ringó járását, úgy lépdelt, ahogy a fiatal lányok lépkednek, és ez nekünk éppen akkora élmény volt, mint az, hogy elejtettük azt a megvadult mecklenburgi tehenet, és megmentettük az erdősé-
günket meg a falunkat a pusztítástól, éppen úgy, mint ahogy tavaly az életünk kockáztatásával leterítettük azt a szomorú, óriási jávorszarvast, amelyik Lengyelországból tévedt ide a mi erdőségünkbe. Mennydör-

gős mennykő, nem is ember ez, nem is élő, nincs is teste annak a nőnek, fogadjunk, hogy tündér, kiáltott fel az öreg Kurel, az az én kiváló lövészem. Mondom, nem lehetett semmilyen tündér, mondom, Kurel, a tündérnek nem lehet személyije, nincs rá joga. Hát ez az! És az öreg Kurel elbicegett, és a puskával a kezében szaladt a távolodó lány után, és így szólt, ha nem tündér, akkor gonosz erdei lidérc. Célzott, és lőtt, aztán még egyszer, a puska visszarúgott, megütötte a vállát, láttuk a céltáblát a távolodó lány hátán, és az öreg Kurel nem vétette el, beletalált, mert az öreg Kurel mindig beletalál, és én félek megírni erről a jelentést, mert az a lány továbbment, és megfordult, és még integetett is nekünk a zsebkendőjével... Mert látják, mi mindent okozhat a mi vidékünkön az, hogy az emberek a betonút erdei szakaszán kidobják a kutyusaikat, mi minden történhet, ha én, hogy szolgáljak és védjek, lelövök a tehenészetben egy kutyust, és közben elszabadul és megbolondul egy értékes mecklenburgi tehén, amelyik most itt fekszik lábával az égnek, és hogy lesz a harmincezres áruból hús a dögfeldolgozónak vagy az állatkertnek. Ezért ne dobják ki a kutyusukat az autóból!

LAKOS ATTILA FORDÍTÁSA